

הגדלת פרי באגס באמצעות דישון עלוותי

יוני גל – שה"מ, ליאור בביש – מטע נאות גולן, טל שני – "חיפה כימיקלים".

רקע

השפעת ריסוס דשנים, כגון "בונוס", על פוריות וגודל פרי נבחנה במספר מינים. בחלק העבודות התקבלה תוספת משמעותית ביבול ללא פגיעה בגודל הפרי. עם זאת, בחלק העבודות לא התקבלה כל תגובה לריסוס דשנים בעיתויים שונים. באגס מזן ספדונה, גודל הפרי הוא מרכיב מרכזי בפדיון. דילול כימי אינו נפוץ בספדונה, ודילול ידני יקר מאוד. אי לכך, כל אמצעי להעלאת היבול וגודל הפרי עשוי להיות כלי חשוב במטע. מטרת העבודה היא לבחון השפעה של ריסוס "בונוס" על פוריות וגודל הפרי של אגס מזן ספדונה.

שיטות וחומרים

הניסוי הוצב במטע של משפחות רודף שלום ועזר במושב נאות גולן. החלקה ניטעה ב-1996, במרווחים של 4X2.5 מ', כשהכנה היא חבוש. שני טיפולים בניסוי: "בונוס" (חנקת אשלגן מועשר בזרחן, ביחסים של 44-2-13, תוצרת "חיפה כימיקלים"), ביקורת לא מטופלת. מבנה הניסוי: שורה אחת חולקה ל-12 חלקות (שני טיפולים כפול שש חזרות), בלוקים באקראי. גודל חזרה: חמישה עצים לאורך. הריסוס ניתן במרסס מפוח מעט לפני מועד ריסוס ההתעוררות בספדונה (ריסוס ההתעוררות ניתן ב-24.2.05). קטיף אחד בוצע בתאריך 18/7/05 כאשר נקטפו שני עצים לחלקה, וכל פירות העצים מוינו, כל עץ בנפרד. בדיקות עלים נלקחו לאחר הקטיף ב-28/7/05, מכל חלקה.

תוצאות

יבול חלקת הניסוי היה גבוה באופן חריג, ואכן היו תופעות של שבר בזרועות העץ בחלקה המסחרית. גם ביבול הכללי וגם בכל מקטעי הגודל (טבלה 1) היבול נטה להיות גדול יותר בטיפול ה"בונוס". אך למרות זאת, ההבדלים לא היו מובהקים. כאשר ניתוח השונות נעשה בניתוח של 10% במקום 5% היה הבדל מובהק ביבול של הפרי הגדול מ-65 מ"מ.

טבלה מס' 1: היבול בטון לדונם.

סה"כ יבול (טון/ד')	>55 מ"מ (טון/ד')	55 מ"מ (טון/ד')	60 מ"מ (טון/ד')	<65 מ"מ (טון/ד')	
8.880	1.693	2.426	2.616	2.146	טיפול A
7.472	1.503	2.207	2.166	1.596	ביקורת B
1.408	0.190	0.219	0.450	0.550	הפרש

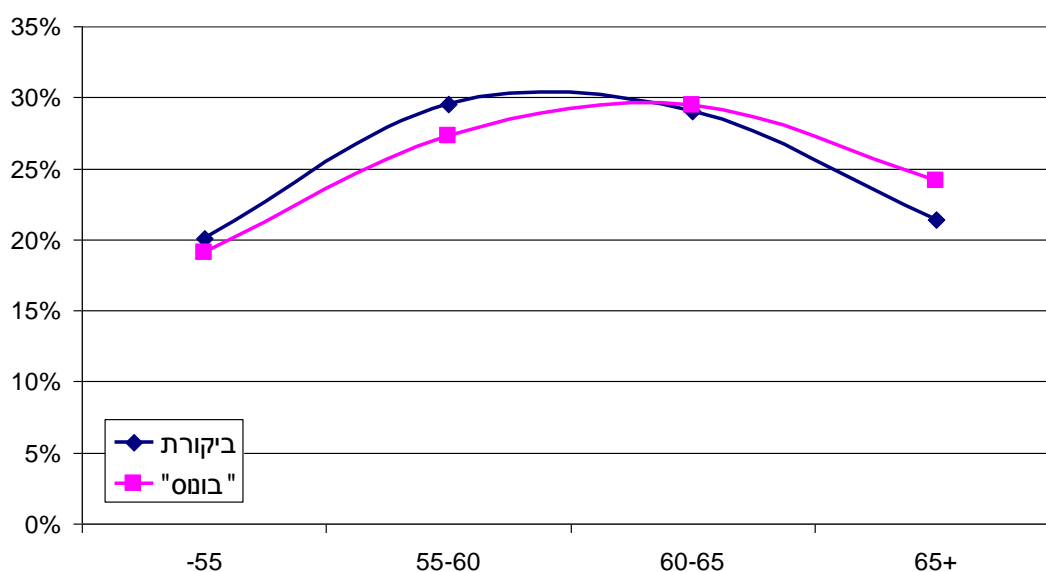
אותיות שונות מעידות על ה

גם התפלגות הגדלים באחוזים מסה"כ היבול (טבלה 2, ציור 1) הראתה דמיון בין הטיפולים. למרות שסה"כ היבול היה גבוה יותר בטיפול ה"בונוס", נטה אחוז הפרי הגדול ביותר להיות גבוה יותר בטיפול זה.

טבלה מס' 2: התפלגות הגדלים, כאחוז מסה"כ היבול.

קטן מ – 55 מ"מ (%)	55 מ"מ (%)	60 מ"מ (%)	< 65 מ"מ (%)	
19.3	27.0	29.1	24.8	"בונוס"
19.7	28.9	29.0	22.4	ביקורת

אחוז מסה"כ היבול

ציור מס' 1: התפלגות הגדלים כאחוז מסה"כ היבול.

בדיקות העלים לא הראו הבדלים משמעותיים בין הטיפולים (טבלה 3).

הטיפול	חנקן (% מח"י)	זרחן (% מח"י)	אשלגן (& מח"י)
"בונוס"	2.34	0.135	1.07
ביקורת	2.38	0.121	0.94

סיכום

תוצאות הניסוי מרמזות על אפשרות כי אכן ריסוס ב"בונוס" עשוי להשפיע על יבול האגס. יתכן והשונוות הרבה הקיימת במטע הקשתה על קבלת תוצאה מובהקת מבחינה סטטיסטית. יש צורך לחזור על הניסוי על מנת לאשש את תוצאותיו. מן הראוי שנושא זה ייחקר גם ברמה שתאפשר להבין את דרך ההשפעה של הריסוס על יבול האגס.